

Методологія наукових досліджень

Scientific research methodology

Шановні колеги! У рубриці „Методологія наукових досліджень” редакція продовжує публікацію матеріалів, що пов’язані з найважливішими аспектами наукової і навчальної діяльності: організаційно-методичним забезпеченням наукових видань, загальними принципами статистичного, біометричного і математичного супроводження досліджень, а також оригінальними методичними підходами вітчизняних і зарубіжних морфологів.

DOI: <https://doi.org/10.26641/1997-9665.2020.1.62-66>

МЕДИЧНЕ ЦИТУВАННЯ: ПУТІВНИК NLM ДЛЯ АВТОРІВ, РЕДАКТОРІВ І ВИДАВЦІВ

К. Петріас (автор), Д. Вендлінг (редактор)

Джерело: Patrias K, author; Wendling D, editor. Citing Medicine: The NLM Style Guide for Authors, Editors, and Publishers [Internet]. 2nd edition. Bethesda (MD): National Library of Medicine (US); 2007-.

Bookshelf ID: NBK7282

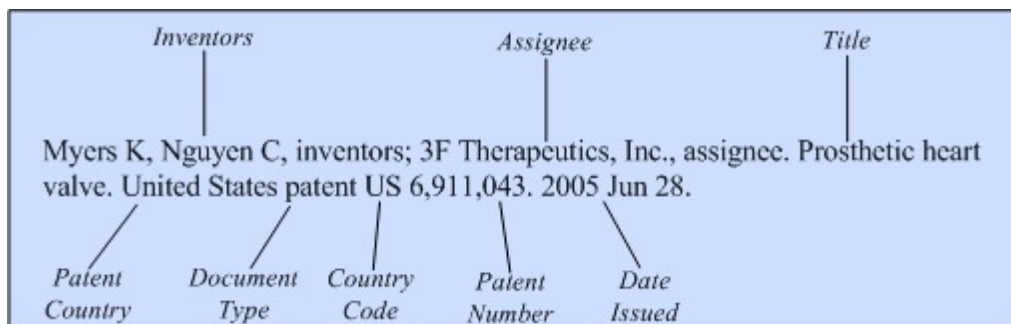
Available from:

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK7256>

Розділ 7. Патенти

Приклад цитування та вступ до цитування патентів

Загальний формат для цитування патентів, включаючи пунктуацію:

Патент - це назва правового захисту винаходу, який видається при застосуванні та відповідно до правових критеріїв урядовим відомством" (NISO Z39.29). Патенти - це особливий тип юридичного документа, що вимагає конкретної інформації. Таким чином, цитування патентів сильно відрізняються від стандартних книг.

• Патенти мають два типи "авторів": винахідник(-и) пристрою, процесу чи іншого об'єкта, що патентується, та " правонаступник" – організація або фізична особа (и), що мають юридичне право на патент. Зверніть увагу, що правонаступник використовується для позначення як одного власника патенту, так і декількох власників.

• Назва країни, що надає патент, та номер патенту використовуються замість місця публікації та видавця. Використовуйте прикметникову форму для назви країни, наприклад, "французька" для Франції та "німецька" для Німеччини. Однак, майте на увазі, що у патентах США використовується назва Сполучені Штати Америки, у патентах Великобританії – Великобританія, а не американські та британські.

Крім патентів, які видаються окремими країнами, їх може видавати регіональне відомство, що працює для ряду країн, таких як Європейське патентне відомство, Євразійська патентна організація та Африканська регіональна організація інтелектуальної власності. У випадку таких регіональних систем заявник вимагає захи-

сту винаходу в одній або декількох країнах, і кожна країна вирішує, чи пропонувати патентну охорону у своїх межах. Наприклад, патентні номери, що починаються з ЕП, були видані Європейським патентним відомством. Нарешті, міжнародні патенти можуть бути видані через Всесвітню організацію інтелектуальної власності (ВОІВ). "Світовий патент" використовується для країни, а номер патенту починається з WO.

Можна цитувати власне патент або заявку на патент. Для останньої вкажіть слово «заявка» як частину типу документа.

Правила цитування з прикладами для патентів

Компоненти / елементи подані у порядку, в якому вони повинні з'явитися в посиланні. R після назви компонента означає, що він обов'язковий в цитаті; O після назви означає, що він не є обов'язковим.

[Автор \(Винахідник\) \(R\)](#) | [Автор \(Правонаступник\) \(R\)](#) | [Авторська приналежність \(O\)](#) | [Назва \(R\)](#) | [Тип середовища \(R\)](#) | [Країна Патенту \(R\)](#) | [Тип патентного документа \(R\)](#) | [Код країни \(R\)](#) | [Номер патенту \(R\)](#) | [Дата видання \(R\)](#) | [Нумерація сторінок \(O\)](#) | [Фізичний опис \(O\)](#) | [Міжнародний класифікаційний код \(O\)](#) | [Код класифікації країни \(O\)](#) | [Номер заявки та дата подання \(O\)](#) | [Мова \(R\)](#) | [Примітки \(O\)](#) | Заявки на патент

Автор (винахідник) патентів (обов'язково)

Загальні правила для автора (винахідника)

- Почніть з імен винахідників
- Імена необхідно зазначати у тому порядку, в якому вони з'являються у тексті
- Спочатку введіть прізвище (прізвище чи прізвище) для кожного винахідника
- Заголовні літери та пробіли у прізвищах необхідно зазначати так, як вони наведені у документі, що цитується, припускаючи, що форма, що використовується, затверджена автором. Наприклад: Van Der Horn КН *або* van der Horn КН; De Wolf *або* de Wolf *або* DeWolf.
- Імена та по-батькові необхідно скорочувати до ініціалів, максимум до двох ініціалів після кожного прізвища
- Необхідно зазначити всіх авторів / редакторів, незалежно від їх кількості
- Відокремлюйте імена винахідників один від одного комою та пробілом
- Після імені останнього винахідника необхідно поставити кому, додавши слово винахідник *або* винахідники
- Наприкінці інформації про винахідника необхідно поставити крапку з комою та пробіл

Спеціальні правила для автора (винахідника)

Прізвища позначені всіма великими літерами

- Якщо у прізвищі всі літери великі або має місце нижній регістр, крім першої літери, або будь-який префікс, прийменник чи частка
O'CONNOR *позначається як* O'Conner
ROBLES GARCIA *позначається як* Robles Garcia
LE HENANFF *позначається як* Le Henanff
HALLEY DES FONTAINES *позначається як* Halley des Fontaines

Прізвища з дефісами та іншими розділовими знаками у них

- Дефіс у прізвищах необхідно зберігати
  - Estelle Palmer-Canton *позначається як* Palmer-Canton E
  - Ahmed El-Assmy *позначається як* El-Assmy A
- Необхідно зберігати префікси, такі як o, O', D', та L'
  - Alan D. O'Brien *позначається як* O'Brien AD
  - James O. L'Esperance *позначається як* L'Esperance JO
  - U. S'adeh *позначається як* S'adeh U
- Всі інші знаки пунктуації в прізвищах варто опускати
  - Charles A. St. James *позначається як* St James CA

Інші правила для прізвищ

- Зберігайте префікси у прізвищах
  - Lama Al Bassit *позначається як* Al Bassit L
  - Jiddeke M. van de Kamp *позначається як* van de Kamp JM
  - Gerard de Pouvourville *позначається як* de Pouvourville G
- Зберігайте складні прізвища, навіть якщо дефіс відсутній
  - Sergio Lopez Moreno *позначається як* Lopez Moreno S
  - Jaime Mier y Teran *позначається як* Mier y Teran J
  - Virginie Halley des Fontaines *позначається як* Halley des Fontaines V
- Діакритичні знаки, акценти та спеціальні символи у іменах необхідно ігнорувати. Це правило дозволяє уникати деякі умовні позначення, які використовуються у неанглійських мовах для спрощення правил англійських публікацій
  - Літери, позначені діакритичними знаками та наголосами, необхідно вказувати без спеціальних позначень
    - Å *позначте як* A
    - Ø *позначте як* O
    - Ç *позначте як* C

- Ł позначте як L
- à позначте як a
- ĝ позначте як g
- ñ позначте як n
- ÿ позначте як u
- Дві або більше букви, що надруковані як єдине ціле (лігвані букви), необхідно позначати двома окремими літерами
  - æ позначте як ae
  - œ позначте як oe

Імена, що містять знаки пунктуації: префікс, прийменник або частку

- • Дефіс між іменами (першим або середнім) необхідно опускати
  - Jean-Louis Lagrot позначте як Lagrot JL
- Позначаєте тільки першу букву імен та середніх імен, якщо вони містять префікс, прийменник або іншу частку
  - D'Arcy Hart позначте як Hart D
  - W. St. John Patterson позначте як Patterson WS
  - De la Broquerie Fortier позначте як Fortier D
  - Craig McC. Brooks позначте як Brooks CM
- Ігноруйте традиційні аббревіатури імен. Деякі неамериканські видання використовують загальноприйняті скорочення імен замість окремих ініціалів, так як St. для Stefan. Позначаєте тільки першу букву аббревіатури
  - Ch. Wunderly позначте як Wunderly C
  - C. Fr. Erdman позначте як Erdman CF
- Для неанглійських імен, що були романізовані (написані літерами латинського алфавіту), заголовними буквами необхідно позначати тільки першу букву, якщо ініціал в оригіналі представлений більш ніж однією літерою
  - Iu. A. Iakontov позначте як Iakontov IuA
  - G. Th. Tsakalos позначте як Tsakalos GTh

Позначенням рангу в родині, такі як молодший і III

- Сімейні позначення рангу необхідно позначити після ініціалів без знаків пунктуації
  - Римські цифри необхідно замінити арабськими чисельниками
- Приклади:*
- Vincent T. DeVita, Jr. позначте як DeVita VT Jr
  - James G. Jones II позначте як Jones JG 2nd
  - John A. Adams III позначте як Adams JA 3rd
  - Henry B. Cooper IV позначте як Cooper HB 4th

Ступінь, звання і почесні до або після особистого імені

- Звання і почесні такі як Dr. або Sir, що передують імені не варто позначати
  - Prof. Dr. Eberhard Stennert позначте як Stennert E
  - Sir Frances Hildebrand позначте як Hildebrand F
- Звання, титули і пошани, такі як M.D., що передують імені, не варто позначати
  - James A. Reed, M.D., F.R.C.S. позначте як Reed JA
  - Kristine Schmidt, Ph.D. позначте як Schmidt K

Неанглійські імена винахідника

- Слово, що має відношення до позначення винахідника, необхідно перевести на англійську мову. Однак, формулювання, що зустрічається у публікації також може бути використане.
  - Для визначення слів, що мають відношення до позначення винахідників, нижче приведений короткий перелік неанглійських слів, що визначають винахідника.

Language	Name for Inventor
Французька	inventeur
Німецька	Verfasser
	Erfinder
Італійська	inventore
Російська	izobretatel
Іспанська	inventor

Імена нероманських алфавітів (кирилиця, грецька, арабська, іврит, корейська) або символічних мов (китайська, японська)

- Латинізація, як форма транслітерації, передбачає використання латинського алфавіту для передання букв або символів іншого алфавіту. Авторитетним ресурсом для латинізації є [ALA-LC Romanization Tables](#).
  - Імена, написані кирилицею (російська, болгарська, і т.д.), грецькою, арабською, івритом або символічними мовами, такими як китайська та японська необхідно писати латинськими літерами
  - Заголовними літерами необхідно позначити тільки першу букву латинізованого імені, якщо ініціали в оригіналі представлені більш ніж однією буквою
    - Iu. A. Iakontov позначте як Iakontov IuA
    - G. Th. Tsakalos позначте як Tsakalos GTh
  - Діакритичні знаки, акценти та спеціальні символи у іменах необхідно ігнорувати. Це пра-

вило дозволяє уникати деякі умовні позначення, які використовуються у неанглійських мовах для спрощення правил англійських публікацій.

○ Діакритичні знаки або акценти у літерах необхідно уникати

- Å позначте як А
- Ø позначте як О
- Ç позначте як С
- Ł позначте як L
- à позначте як а
- ĝ позначте як g
- ñ позначте як n
- ü позначте як u

○ Дві або більше букв, надруковані як єдине ціле (лігвані букви), варто позначати як дві літери

- æ позначте як ae
- œ позначте як oe

Організація у якості

Організація така, як університет, суспільство, асоціація, корпорація або державний орган може виступати в якості винахідника, хоча сьогодні це зустрічається рідко.

• Необхідно позначити назву організації так, як вона відображається на титульній сторінці патенту, зберігаючи будь-які скорочення та розділові знаки

• Не пропускайте жодних слів і не скорочуйте жодних слів, окрім випадків, коли вони вже були скороченими

Приклади:

- Ethicon Inc
- Boston Scientific Limited
- Matsushita Electric Industrial Co., Ltd.
- The Dow Chemical Company

• Розділіть дві або більше організацій крапкою з комою

○ Medical Design Labs, Inc.; Cardiac Pacemakers, Ltd., inventors.

• Для назв організацій неанглійською мовою:

○ Назви мов, що використовують літери латинського алфавіту (в першу чергу європейських мов, таких як французька, італійська, іспанська, німецька, шведська і т.д.), необхідно позначити так, як вони з'являються в публікації. Якщо це можливо, надайте переклад після неанглійської назви. Перекладені назви необхідно поміщати у квадратних дужках

- Istituto di Fisiologia Clinica del CNR
- Universitätsmedizin Berlin
- Consejo Superior de Investigaciones Científicas [Spanish National Research Council]

○ Назви організацій, написані на кирилиці (російська, болгарська, і т.д.), грецькій, арабській, івриті або символічних мовах, таких як китайська та японська необхідно латинізувати (написати латинськими літерами) або перекладати. Авторитетний ресурс для

латинізації [ALA-LC Romanization Tables](#). Якщо це можливо, надайте переклад після неанглійської назви. Перекладені назви необхідно поміщати у квадратних дужках.

▪ Tjumenskaja Gosudarstvennaja Meditsinskaja Akademija [Tyumen State Medical Academy]

▪ або

▪ [Tyumen State Medical Academy]

○ Назви організацій, написані символічними мовами, такими, як китайська, японська, необхідно перекладати. Перекладені назви необхідно поміщати у квадратних дужках.

▪ [Korean Research Institute of Bioscience and Biotechnology]

○ Ігноруйте діакритичні знаки, наголоси і спеціальні символи в іменах. Це правило ігнорує деякі умовні позначення, які використовуються у неанглійських мовах для спрощення правил публікації

▪ Діакритичні знаки або акценти у літерах варто уникати

- Å позначте як А
- Ø позначте як О
- Ç позначте як С
- Ł позначте як L
- à позначте як а
- ĝ позначте як g
- ñ позначте як n
- ü позначте як u

• Дві або більше букв, надруковані як єдине ціле (подвоєні літери), варто позначати як дві літери

- æ позначте як ae
- œ позначте як oe

Параметри імен винахідника

Наступний формат не є практикою NLM для цитування імен винахідників, але є прийнятним варіантом:

• Повні імена винахідників можуть бути позначені. Необхідно відокремлювати прізвище від імені чи ініціалів комою та пробілом; наприкінці ініціалів ставити крапку; розділити послідовні імена крапкою з комою та пробілом

○ Takagi, Yasushi; Harada, Jun; Chiarugi, Alberto M.; Moskowitz, Michael A., inventors;

○ Mann, Frederick D.; Swartz, Mary N.; Little, R.T., inventors;

Приклади для автора (винахідника)

1. Стандартний патент США

Cho ST, inventor; Hospira, Inc., assignee. Microneedles for minimally invasive drug delivery. United States patent US 6,980,855. 2005 Dec 27.

Myers K, Nguyen C, inventors; 3F Therapeutics, Inc., assignee. Prosthetic heart valve. United States patent US 6,911,043. 2005 Jun 28.

2. Патент США з необов'язковими повними іменами для винахідника (ів)

Howlett, Charles W.; Bullis, Grant.; Bernardo, Angel, inventors; Nobel Biocare Services AG, assignee. Dental implant delivery system. United States patent US 6,913,465. 2005 Jul 5.

3. Патент, в якому винахідник також є правонаступником

Smith MK, Duggan JM, Stalzer CM, Smith SC, Mowry GJ, inventors; Smith MK, assignee. Universal flexible arm. United States patent US 5,823,486. 1998 Oct 20.

Bilenski E, Cobb NC, inventors; Bilenski E, Cobb NC, assignee. Single use, self-contained twist

resistant surgical knife. United States patent US 6,979,340. 2005 Dec 27.

4. Патент, в якому організація є винахідником

Seiko Ohkubo, inventor; Seiko Ohkubo, assignee. Acupressure appliance for medical treatment. United Kingdom patent GB 2 350 301. 2000 Nov 29. 47 p.

The Dow Chemical Company, inventor; The Dow Chemical Company, assignee. Method of producing amines from alcohols, aldehydes, ketones and mixtures thereof. Canadian patent CA 1126248. 1982 Jun 22.